

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Hermes Theologicvs, Id est Synopsis totius Theologiæ,
perspicuè, doctè, subtiliter, ac breviter discussa**

Et In octo Partes ... distincta ...

De Peccatis Et Gratia

Vindalium, 1646

Cap. IX. De subiecto peccatorum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38789

CAPVT IX.

De subiecto peccatorum.

SECTIO I.

An sit in voluntate.

CONCLUSIO I.

Voluntas est subiectum peccati.)
Ita S. Thomas 1. 2. quæst 74. art.
1. quod probat, quia omnes actus mo-
rales siue sint actus virtutum, siue pec-
catorum, sunt manentes in agente. Vnde
oportet quòd proprium subiectum actus
peccati, sit potentia quæ est principium
actus: at voluntas est principium pecca-
torum, aliorumque actuum moralium;
cum proprium eiusmodi actuum sit, vt
sint voluntarij, ac proinde peccatum est
in voluntate, sicut in subiecto. Quod au-
tem in hac ratione supponitur, omnes
actus morales esse immanetes, inde bre-
uiter suadetur, quia per illos homo de-
nominatur intrinsecè, & formaliter bo-

nus, aut malus.

Ex quo potest colligi, generatim omne peccatum esse in voluntate, tanquam in subiecto. Nam cum omne peccatum procedat à voluntate, sitque actus moralis, si de ratione talis actus est, vt maneat in principio à quo procedit, consequens est omne peccatum esse in voluntate, tanquam in subiecto.

Verùm contra hoc est iam difficultas, quia S. Doctor art. 2. docet, non solum voluntatem esse posse subiectum peccati, sed etiam omnes illas potentias, quæ possunt moueri ad suos actus, vel ab eis reprimi per voluntatem; quod probat, quia omne principium voluntarii actus est subiectum peccati, actus autem voluntarij dicuntur non solum illi qui eliciuntur à voluntate, sed etiam ii qui à voluntate imperantur.

Ad horum conciliationem, Nota, duplicem considerari posse malitiam in actibus prædictis, aliam obiectiuam, per quam constituuntur obiecta volitionis prauæ, aliam formalem, per quam possunt denominari formaliter mali, & habere rationem peccati. Circa quam distinctionem.

Dicendum 1. malitiam obiectiuam competere per se, & independenter ab

actu voluntatis, iis actibus qui procedunt à potentiis voluntati subordinatis: non enim furtum, verbi causa, est malum, quia procedit ab actu malo voluntatis, sed potius ipse actus voluntatis est malus, & legi diuinæ repugnans.

Dicendum 2. si agatur de malitia formali, qua eliquid denominatur peccatū, actus prædictos non esse malos per se, & independenter ab actu voluntatis, quia eo modo spectati non sunt liberi. Nec refert, quod sint ex se deformes rectæ rationi, hoc enim verum est de deformitate in ratione obiecti non deformitate in ratione actus formaliter mali, & demeritorij; quia deest libertas.

Dicendum 3. si iidem actus spectentur, vt sunt coniuncti cum voluntate, & ab ea imperantur, sic eos esse formaliter malos, cum habeant libertatem, aliasque conditiones ad peccatum necessarias. Quod tamen ita intellige, vt quia actus illi non sunt liberi; nisi per denominationem extrinsecam ab actu libero voluntatis, non etiam sint formaliter mali intrinsecè, sed tantum extrinsecè per denominationem ab actu malo voluntatis, ex cuius imperio fiunt.

Iam his positis, facile est conciliare loca prædicta, Nam quando S. Thomas
art. 1.

DE PECCATIS. CAP. IX. 97

art. 1. docet, omnia peccata esse subiectiuè in voluntate, agit de peccatis, vè sunt formaliter & intrinsecè peccata; quando autem art. 2. ait, peccata esse etiam in aliis potentiis, distinctis à voluntate, loquitur de peccatis, secundum malitiam obiectiuam, aut formalem extrinsecam spectatis.

SECTIO II.

An sit in Appetitu sensitivo.

CONCLUSIO I.

IN sensualitate potest esse peccatum. Probatur ex art. 3. quia peccatum potest inueniri in qualibet potentia, cuius actus potest esse voluntarius, & inordinatus; atqui actus sensualitatis, seu appetitus sensitivi potest esse voluntarius, ex motione voluntatis. Quare si illius actus aliunde sit inordinatus, puta quia fertur in illicita, id sufficiet ad peccatū.

Circa hanc conclusionem dubium occurrit, an sensualitas, seu appetitus sensitivus secundum se, sit capax peccati. Responsio communis est negativa, contra
de Pecc. E

Caietanum qui docet, in appetitu eo modo spectato, posse reperiri peccatum veniale, licet non mortale. Ratio nostra est, tum quia nihil frequentius apud Patres reperitur, quam peccatum non esse, aut voluntate committi. Nec dicas eos loqui de peccato mortali, nam indistinctè loquuntur de quolibet peccato, siue sit mortale, siue veniale. Tum quia appetitus sensitivus secundum se spectatus, non est capax actus boni & honesti, cū non versetur circa bonum honestum, sed circa bonum sensibile duntaxat; ergo neque actus malus in eo esse potest. Tum quia ideo culpa voluntati imputatur, quia intrinsicè est indifferens ad vtrumlibet, habetque dominium in suos actus, quos potest exerere, vel cohibere vt liberit: at ista appetitui sensitivo secundum se spectato, non competunt, cum sic dirigatur per sensum, qui non potest rationes bonitatis, & malitiæ quæ in obiecto reperiuntur, ponderare; quique proinde nequit appetitui proponere obiectum, cum indifferentia ad vtrumlibet, sed cum determinatione ad vnum. Tum denique quia sequeretur hominem posse peccare, etiam voluntate non consentiente, quod non satis cohæret cum doctrina Concilij Trident. sess. 5. decreto

DE PECCATIS . CAP. IX. 99
de peccato orig. vbi statuitur, concupif-
centiam non nocere minimè consentien-
tibus,

Nota S. Doctorem non esse alienum
ab hac com nuni sententia, vt patet ex
ratione superius relata, qua probat pec-
catum esse posse in sensualitate; nō enim
eam sumit à quadam illius libertate, sed
ex eo quod potest moueri à ratione. Et
idem reperit in responsione ad 1. vnde
quæst. 24. art. 1. docet, passiones
animæ secundum se, non esse capaces
boni, aut mali moralis, sed tantum vt
subiacent imperio rationis, & voluntatis.

Nec refert 1. quòd in art. 3. quem
tractamus, dicat S. Thomas, motum sen-
sualitatis qui præuenit rationem, esse
peccatum veniale, non enim id debet in-
telligi de motu, qui omnem rationis de-
liberationem præuenit, sed de eo qui
plenam deliberationem, perfectumque
voluntatis consensum anteuertit.

Nec refert 2. quòd art. procedenti do-
cet, peccatum veniale esse posse in ap-
petitu sensitiuo, non in membris corpo-
reis: non enim docere intendit, appeti-
tum secundum se esse capaxem peccati
venialis, membra verò minimè, sed illud
esse discrimen inter appetitum, & mem-
bra externa, quòd peccatum obiectiuè

sumptū est in mēbris, vt in subiecto, quod tantum mouetur à voluntate; in appetitu verò vt in subiecto quod à volūtate mouetur, & etiam se aliqua ratione mouet.

CONCLUSIO II. Non modo peccatum veniale, sed etiam mortale potest esse in appetitu sensitiuo, vt subditō rationi, falsum tamen est, quòd omnis motus appetitus sensitiuī circa illicita, sit peccatum siue mortale, siue veniale.)
Prima pars probatur, nam cum motus sensualitatis possit habere quicquid requiritur vt sit peccatum, ex ante dictis, si versetur circa rem venialiter tantum illicitam, vel adsit imperfectus consensus ex parte voluntatis, ille motus non erit nisi peccatum veniale.

Secunda pars ostenditur, quia si motui inordinato addas obiectum grauius prohibitum, & perfectum voluntatis consensus, nihil illi deerit ad rationem peccati mortalis. Verum quando talis motus sit peccatum mortale, aut veniale, intelligetur ex infra dicendis, vbi de delectatione morosa.

Dices ex S. Doctore art. 4. peccatum mortale non posse esse in sensualitate, sed in ratione dumtaxat. Respondeo sensum esse, peccatum mortale non ita reperiri in sensualitate, vt ea sit causa illius,

DE PECCATIS. CAP. IX. 101
seu vt tale peccatum ei imputari possit :
quia vt dicitur in corpore articuli, inor-
dinatio à fine non est nisi eius, cuius est
ordinare in finem, nempe rationis.

Tercia pars est indubitata apud Ca-
tholicos, qui contra Lutherum, Caluinū,
eorumque sectatores vno ore docent,
motus sensualitatis non esse peccata, nisi
voluntas iis consentiat. Probatum autem
1. ex Scriptura, quatenus Eccli. 18. ait,
Post concupiscentias tuas ne eas, id est,
ne iis consentias, quibus verbis duo in-
dicantur, ex sententia Patrum. 1. liberū
esse consentire concupiscentiis, vel non
consentire, 2. non esse peccatum, nisi iis
consentiat. Quod ipsum deducitur ex
Paulo Roman. 8. cum ait, nihil damna-
tionis esse iis, qui non secundum carnem
ambulant, id est, qui non obediunt car-
nis concupiscentiis: & postea, si enim
(inquit) secundum carnem vixeritis,
moriemini; si autem spiritu facta carnis
mortificaueritis, viuetis. Vbi viuere se-
cundum carnem, nihil aliud est quàm il-
lius moribus consensum præbere.

Probatum 2. ex Concilio Trident. sess.
5. in decreto de peccato originali. vbi
statuitur, concupiscentiam non posse no-
cere non consentientibus, quod falsum
esset, si illius motus consensum præue-

nientes essent peccata, cum certum ex fide sit, peccatum nocere peccanti. Vnde Patres sæpe nos hortantur, vt concupiscentiis vitiliter resistamus, monentque motus illos, quos vitare non possumus, non esse peccata, nisi iis consentiamus: & generatim neminem peccare in eo quod vitare nequit. Loca Patrum de hac re, videri possunt apud recentiores non paucos, qui de controuersis scripserunt.

Probat 3, quia nullum est peccatum, nisi sit legi diuinæ repugnans; at concupiscentiæ rationem præuenientes, non repugnant legi diuinæ, siquidem Deus impossibilia non iubet, est autem impossibile vt motus illos impediamus. Quare non sunt peccata, donec accedat consensus voluntatis. Confirmatur, quia sine tali consensu non sunt voluntarij; at repugnat aliquid esse peccatum, nisi sit voluntarium.

Deces, motus prædictos esse indirectè voluntarios, cum ratio possit præuenire imaginationem, ex qua oriuntur. Verum hinc sequitur in primis, eos saltem motus, qui ex dispositione corporis naturaliter oriuntur, nullo modo esse peccata. Deinde idem ostendo de motibus, qui ex imaginatione alicuius obiecti nascuntur; sæpe enim, ob non præuisum alicuius, rei

DE PECCATIS. CAP. IX. 103
occursum, tam subito excitatur imagina-
tio turpis, ut impossibile sit vel eam, vel
motum sensualitatis, ex ea naturaliter
resultantem, praeuenire; ut vel ipsa ex-
perientia ostendit, etiam in viris sanctif-
simis, qui cum Paulo sentiunt aliam le-
gem in membris suis, legi mentis suae
repugnantem. Quomodo autem praecep-
tum, Non concupisces, debeat intelligi,
dictum est ubi de gratia.

SECTIO III.

An peccatum sit in intellectu.

CONCLUSIO I.

Peccatum potest esse in ratione.) Pro-
batur ex art. 5. nam peccatum cuius-
libet potentiae consistit in actu illius, ex
dictis; habet autem ratio duplicem actum,
vnum secundum se, in comparatione ad
proprium obiectum quod est cognosce-
re aliquod verum; alium autem inquan-
tum est directiua aliarum virtutum. Et
vtrouque modo peccatum est in ratione,
primo quidem, quando errat in cogni-
tione veri circa id quod potest, & debet
scire; secundo vero, quando inordinatos

actus inferiorum virium vel imperat, vel non coercet. Hæc porro intelligenda sunt, iuxta superius dicta, ut scilicet actus intellectus, qui sunt peccata, cum non sint liberi, nisi dependenter à voluntate, non sint etiam formaliter mali, nisi denominatiue à malitia quæ residet in voluntate.

Nota 1. ex art. 6. peccatum morosa delectationis esse in ratione, ut ex iam dictis colligitur. Peccatum enim est in ratione, quando deficit in directione humanorum actuum, at potest ratio duobus modis deficere, in directione passionum; vno modo quando imperat illicitas passiones, alio modo quando non reprimat motum inordinatum, quem iam aduertit excitatum, sed circa illum immoratur. Vnde dicitur delectatio morosa, non à mora temporis, sed quia ratio circa eam immoratur.

Nota 2. ex art. 7. consensum in actum tribui rationi superiori, consensum vero in delectationem, rationi inferiori. Quod probatur, supponendo 1. consensum dicere iudicium aliquod rationis practicæ, de agendis. 2. in omni iudicio ultimam sententiam pertinere ad supremum iudicatorium. 3. actus humanos posse regulari per regulam rationis humanæ, quæ sumitur ex creatis, & per regulam legis

DE PECCATIS. CAP. IX. 105
æternæ, quæ est superior. 4. quando de
pluribus iudicandum est, finale iudicium
esse de eo quod ultimò occurrit. 5. in
actibus humanis ultimò occurrere actum
ipsum, ipsam verò delectationem esse
præambulam ad actum. Ex his intentum
concluditur, nempe consensum in actum,
esse in ratione superiori, ad quam supre-
mum iudicium spectat; consensum autem
in delectationem in ratione inferiori, ad
quam iudicium inferius pertinet.

Porro hæc ita intelligenda sunt, 1.
vt quamvis vtraque ratio & ad actum, &
ad delectationem concurrat, consensus
in actum, specialiter approprietur ra-
tioni superiori, & consensus in delecta-
tionem, rationi inferiori. 2. vt consensus
non sit à ratione elicitiuè (sic enim à
sola voluntate procedit) sed tantum im-
peratiuè seu directiuè. 3. vt delectatio
quæ est in imaginatione, sit præambula
ad actum cum econtrà quæ est in exe-
cutione, sequatur ex actu.

SECTIO IV.

Qua requirantur ut motus sensualitatis sit peccatum.

CONCLUSIO I.

VT motus inordinatus sensualitatis sit peccatum, aliqua requiruntur ex parte intellectus.) Declaratur; in primis cum nullum sit peccatum, quin sit voluntariū, & volūtas nō feratur in incognitum, ut motus sensualitatis sit peccatū siue mortale, siue veniale, requiritur quædam rationis aduertentia.

Deinde, necesse est ut intellectus cognoscat, motum illum esse malum; quia non potest aliquid censerī volitum, sub ratione peccati, nisi sub ea ratione sit cognitum. Nec refert, quòd nemo peccatum, ut peccatum formaliter intendat; sufficit enim quòd peccans illud intendat interpretatiuè, seu indirectè, quatenus vult directè actum, cui malitia adiuncta est, ad quod requiritur ut præcedat aliqua cognitio malitiæ.

Præterea, ut motus inordinatus sit peccatum mortale, requiritur deliberatio plena & perfecta, nec ad hoc imperfecta sufficit, sicut ad peccatum veniale. Sicut enim ad actum imperfectè voluntarium, requiritur imperfecta deliberatio; ita ad perfectè voluntarium, quale est peccatum mortale, deliberatio perfecta necessaria est. Maximè quia cùm peccatum mortale sit grauissimum malorum, verisimile non est, illud æquè facilè incurri, ac veniale.

Hinc Theologi tres motus in appetitu sensitivo, circa obiectum malum distinguere solent, nempe primò primum, qui non est peccatum, cùm omnem deliberationem præcedat: secundò primum, qui est peccatum veniale, quia supponit aliquam deliberationem, licet non perfectam; & deliberatum, qui sufficit ad peccatum mortale, eo quòd perfectam deliberationem supponit.

Tandem moneo, ad perfectam deliberationem, adeoque ad peccatum mortale non requiri, quòd intellectus aduertat actum esse mortaliter malum, sed sufficere quòd cognoscat, eum esse malum: quia faciens actum, quem nouit esse malum, non examinando qualitatem malitiæ, per se exponit periculo peccandi

mortaliter, sicque mortaliter peccat. Sed
 cùs tamen contingeret, si determinatè iu-
 dicaret actam illum, qui à parte rei est
 peccatum mortale, non esse nisi ve-
 niale.

CONCLUSIO II. Requiritur
 etiam aliqua, ex parte voluntatis, ut
 motus sensualitatis sit peccatum.) Ac
 primò dubitari nequit, quin ad peccatum
 requiratur consensus voluntatis; cum
 nullum sit peccatum, nisi sit volunta-
 rium, imò & liberum, ut dictum est.

Secundo certū est, non tantum forma-
 lem consensum voluntatis sufficere, ut
 motus sensualitatis sit peccatum, sed
 etiam virtuales, qui in eo consistit 1. ut
 voluntas velit aliquid, ex quo eiusmodi
 motus oriuntur. 2. ut nulla necessitas, vel
 utilitas excuset ab obligatione quæ in-
 cumbit, non ponendi causam, qua tales
 motus excitantur. Quod ut melius in-
 telligas, recole quæ cap. præcedenti
 concl. 8. dicta sunt.

Tertiò non pauci existimant, con-
 sensum interpretatiuum, & indirectum
 sufficere ad peccatum mortale. Dicunt
 autem, eiusmodi consensum tunc haberi,
 quando quis sentiens motum inhonestū,
 neque consentit, neque dissentit, sed

negatiuè se habet circa tale obiectum. Aliis tamen non immeritò hoc nimis durum videtur, quia si esset obligatio sub mortali, reprimendi motus illos, quando exorti sunt; teneremur etiam sub mortali, vitare causas ex quibus oriuntur: adeoque non modo leuis tactus, curiosus aspectus, & similia, quæ sententia communis non damnat, nisi peccati venialis, sed etiam talis cibus, aut situs corporis, &c. sub peccato mortali cauenda essent; etsi inde nihil aliud esset sequuturum, quàm aliquis motus inhonestus in appetitu sensitiuo, vel in corpore, sine periculo pollutionis, vel consensus prauis. Ista autem admittenda non videntur, præsertim quia cum motus prædicti naturaliter, & sæpissime, innumeralisque de causis excitentur, profectò omnium hominum salus in manifesto versaretur periculo, si tenerentur sub mortali eos reprimere.

Neque refert 1. quòd voluntas teneatur regere potentias inferiores, ne cum ratione pugnent; non enim inde sequitur, eam teneri sub mortali, impedire pugnam de qua agimus, si grauius aliquod incommodum inde sequuturum non fit.

Neque refert 2. quòd motus illi sint

110 TRACTATUS

initium, & causa pollutionis; nam non magis inde colligi debet, eos esse peccatum mortale, quàm eum qui furatur obolum, peccare mortaliter; eò quòd hoc furtum est initium furti mille aureorum. Accedit quòd hîc agitur de motibus qui permittuntur, quando non est periculum pollutionis.

Moneo tamen 1. oppositam sententiam esse magis tutam in praxi. 2. esse simpliciter tenendam, quando est probabile periculum pollutionis, vel consensus pravi; tunc enim per se loquendo, peccatum est mortale, motus inordinatos non reprimere. 3. extratiale periculum, esse peccatum veniale motus illos permittere, nisi adsit causa rationabilis eos negligendi. 4. quando talis causa adest, nullum esse peccatum eiusmodi motus non cohibere, etiamsi adsit periculum pollutionis, modo non sit periculum consensus: qua ratione qui confessionibus audiendis vacant, possunt motus illos negligere.

CONCLUSIO III. Consensus in delectationem aliquando est peccatum mortale, aliàs non.) Hoc ita explicat S. Thomas art. 8. ut dicat, aliud esse delectari de cogitatione rei praviæ aliud, delectari de ipso obiecto talis cogita-

DE PECCATIS. CAP. IX. III

tionis; velitque esse peccatum mortale, delectari de obiecto cogitationis prauæ, non autem delectari de cogitatione illius. Et ratio afferri potest, quia etsi obiectum aliquod in se sit inhonestum, & rectæ rationi repugnans, illius tamen cogitatio ex se mala non est; cum sit in ipso Deo, qui peccati non est capax: quare neque mala est delectatio, quæ habetur de tali cognitione, ibique sistit. Contrà verò, obiectum inhonestum est ex se graue malum, grauiterque prohibitum adeoque peccatum est mortale de eo delectari: cum delectatio, sicut & quælibet alia operatio, sumat suam bonitatem, aut malitiam ex obiecto in quod fertur. quæ ratio saltem procedit de delectatione efficaci, quid autem de inefficaci sentiendum sit, dicetur postea.

Verum circa hæc occurrit dubium primò, qua ratione discerni possit delectatio, quæ habetur precisè de cogitatione obiecti mortaliter mali, ab ea quæ habetur de eiusmodi obiecto. Respondeo hoc discrimen posse intelligi, si aduertas ad motiuium delectationis; quando enim cogitatio se habet tantum, vt proponens obiectum, neque est id. quod te mouet ad delectationem, signum est te delectari de ipso obiecto cogitato. Si autem reflecta-

zis supra cogitationem, eaque te moueat ad delectationem, quia gaudes quòd intelligas naturam talis peccati, aut modum quendam artificiosum & mirabilem quo aliquod peccatum fuit patratum, signum est te de ea, non de illius obiecto delectari. Idem etiam colligi potest ex occasione quæ foedam cogitationem excitauit: nam si illa oritur ex inclinatione habituali ad obiectum prauum, aut ex occasione aliqua turpi, signum est delectationem inde ortam, ferri in tale obiectum; si verò ex occasione aliqua honesta, vt ex confessione nascatur, credibile est delectationem esse tunc de cogitatione, non de obiecto illius. Fateor tamen hæc valde esse periculosa, iis præsertim qui sine vlla rationabili causa, sed ex mera curiositate res parum honestas tractare, & animo versare solent.

Dubium est secundò, an sit peccatum mortale, delectari inefficaciter de re grauiter mala, seu sine animo eam exequendi. Respondeo adhibita distinctione, nam si obiectum delectationis inefficacis tale sit, vt malitia ab eo possit per intellectum separari, non est peccatum de eo sic spectato delectari. Vnde non peccat, qui die Veneris, ex carniū cogitatione delectatur, ac si carnes comedere

DE PECCATIS. CAP. IX. 113
ret : quia tale obiectum, spoliatum cir-
cunstantia prohibitionis, malum non
est

Quòd si malitia ab obiecto separari
nequit, delectatio voluntaria, et si inef-
ficax talis obiecti, est peccatum mortale.
Quia per se malum & illicitum est, ap-
probare rem per se malá & illicitam, ac
de ea gaudere; seu quia ut loquitur S.
Doctor art. illo 8. mortale est, confor-
mari per affectum peccato mortali. Ex
quo intelligis, cum fornicatio sit per se
& intrinsecè mala, idque grauitè, de ea
cogitata voluntariè delectari, etiam sine
animo eam opere complendi, peccatum
esse mortale. Præferrim quia eiusmodi
delectatio vehementer prouocat ad pol-
lutionem, sæpeque voluntatem ad con-
sensum in opus trahit.

Vnde collige 1. non licere viduæ de-
lectari de actu præterito matrimonii;
quia et si actus ille fuerit suo tempore
licitus, obligatio tamen seruandæ casti-
tatis impedit, ne possit vidua iam ad-
mittere delectationem veneream: quia
hæc ex natura sua est quoddam initium
copulæ, ei planè nunc illicita.

Neque dicas ex Aristotele 10. Ethic.
3. operationem, & eius delectationem
esse eiusdem bonitatis, & malitiæ: opera-

tio enim ex qua, in casu proposito oritur delectatio, per imaginationem fit præsens, ac si actu eliceretur, sic autem est illicita, adeoque & delectatio eam sequens est illicita. Eademque ratio ostendit, non licere sponſis de futuro, delectari de copula, contracto matrimonio futura.

Collige 21 non licere delectari de re venerea cogitata, sub conditione quod esset licita; quia cum conditio nihil ponat in esse, ea non impedit, quin obiectum illud secundum se sit malum, & consequenter quin mala & illicita sit delectatio, quæ circa illud fertur. Eò vel maximè quia delectatio illa est inchoatio, & proxima causa operis illiciti.

